

معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه

گروه کتب و نشریات

آثار و کتاب‌ها و منابعی که در شورای انتشارات دانشگاه علوم پزشکی شیراز برای چاپ و انتشار تصویب می‌شود در مجموع در سه گروه **تالیف**، **ترجمه**، **تصحیح**، دسته‌بندی می‌گردد که هرکدام چند زیرمجموعه را در بر می‌گیرد؛ به شرح زیر:

گروه نخست: تالیف

الف. تالیف

تألیف حاصل اندیشه، تجربه و مطالعه‌ی هدف‌دار نویسنده در موضوعی خاص است به ترتیبی که نویسنده با عرضه‌ی مطالب از زبان خود یا از دیدگاهی متفاوت، اثری جدید با ساختاری منسجم ایجاد می‌کند.

نکته ۱:

۱. حداقل پنج منبع از مجموعه منابع استفاده شده در کتاب از آثار و پژوهش‌های پیشین مؤلف/ مؤلفان برگرفته شده باشد.
۲. تمام استنادهای مستقیم و غیرمستقیم استفاده شده در متن باید به صورت ارجاع درون‌متنی ذکر شود.
۳. نویسنده در مقدمه‌ی کتاب درباره‌ی ساختار اثر و محتوای هر یک از فصل‌ها (موضوع محوری فصل) و پیشینه‌ی موضوع توضیح دهد. هم‌چنین ضمن معرفی آثار و منابع اصلی استفاده شده، وجه امتیاز اثر حاضر را نسبت به آثار پیشین بیان کند.
۴. منابع استفاده شده در متن به صورت ارجاع درون‌متنی ذکر شده و در پایان کتاب مجموعه‌ی کامل منابع به صورت الفبایی بر اساس نام نویسنده و مشخصات کامل منبع، تنظیم شده باشد.

۵. آثاری که حاصل تالیف نویسندگان است، لازم است ضمن تعیین نویسنده‌ی مسئول، نام تمام نویسندگان بنا به توافق همه‌ی اعضای گروه بر روی جلد (یا در صفحه‌ی نخست داخل جلد) نوشته شود.

نکته‌ی ۲: در مواردی خاص، تألیف می‌تواند به اثری خلاقانه که بر اثر تجربه، تحقیق و ابداع پژوهشگر حاصل شده باشد نیز اطلاق شود. شرط لازم برای این دسته از آثار آن است که نتایج یا روش‌های به کار گرفته‌شده در تدوین اثر، منحصر به فرد باشد به گونه‌ای که در موضوع مربوط به خود به عنوان منبع استنادی به کار گرفته شود.

امتیاز: بسته به کیفیت اثر و ضرورت آن و ساختار تدوین کتاب، تا سقف ۱۵ امتیاز برای اثر در نظر گرفته می‌شود.

ب. گردآوری و تالیف

گردآوری و تألیف به آثاری گفته می‌شود که افزون بر بخش‌هایی که حاصل تجربه و تحقیق مولف/مولفان تألیف و گردآوری، به آثاری گفته می‌شود که با محور موضوعی خاص، و با بهره‌مندی از مجموعه‌ای از آثار (مقاله، کتاب، فصل‌هایی از یک کتاب، ...) پدید آمده است. بدیهی است در این دسته آثار، جمع‌آوری و تدوین و هماهنگی مطالب و چهارچوب ارائه‌ی آن به تسلط علمی گردآورنده/گردآورندگان بر موضوع احتیاج دارد.

نکته ۱:

۱. حداقل سه منبع از مجموعه‌ی منابع، از آثار تألیفی گردآورنده/گردآورندگان باشد.
۲. گردآورنده/گردآورندگان در مقدمه‌ی کتاب درباره‌ی ساختار اثر و محتوای هر یک از فصل‌ها (موضوع محوری فصل) و پیشینه‌ی موضوع توضیح دهد. همچنین ضمن معرفی آثار و منابع اصلی استفاده شده، وجه امتیاز اثر پیش رو را بیان کند.
۳. منابع استفاده شده در متن به صورت ارجاع درون‌متنی ذکر شود و در پایان کتاب مجموعه‌ی کامل منابع به صورت الفبایی بر اساس نام نویسنده و مشخصات کامل منبع، تنظیم شده باشد.
۴. افزون بر نام گردآورنده/گردآورندگان، نام تمام نویسندگان بنا به توافق اعضای گروه بر روی جلد (یا در صفحه نخست داخل جلد) نوشته شود.

نکته ۲: در صورتی که بخش‌هایی از کتاب، به طور مستقیم از آثار و کتاب‌های دیگر، ترجمه و در متن گنجانده شده باشد، آن اثر **تالیف و ترجمه** خوانده می‌شود.

لازم است در این گونه آثار موازین تالیف و گردآوری رعایت شود، و نیز بخش‌های ترجمه شده باید در خدمت محتوای اثر و به گونه‌ای باشد که هماهنگی معنایی و چارچوب ساختاری اثر حفظ شود. همچنین لازم است شرایط دقیق ترجمه در بخش‌های ترجمه شده رعایت شود. (به بخش ترجمه مراجعه فرمایید.)

امتیاز: بنا به کیفیت اثر، سقف ۱۰ امتیاز برای آن در نظر گرفته می‌شود.

ج. گردآوری و ترجمه

در صورتی که بخش‌هایی از کتاب، به طور مستقیم از آثار و کتاب‌های دیگر، ترجمه و در متن گنجانده شده باشد، اثر به عنوان گردآوری و ترجمه شناخته می‌شود.

در این گونه آثار لازم است بخش‌های ترجمه‌شده در خدمت محتوای اثر و به گونه‌ای باشد که هماهنگی معنایی و چارچوب ساختاری اثر حفظ شود؛ همچنین لازم است شرایط دقیق ترجمه در بخش‌های ترجمه‌شده رعایت شود. (به نکته‌های مربوط به ترجمه مراجعه فرمایید.)

د. گردآوری

کتابی متشکل از مجموعه‌ی مقاله‌ها یا آثار چاپ‌شده‌ی نویسندگان و پژوهشگران در یک حوزه‌ی علمی خاص که گردآورنده به جز جمع‌آوری مطالب و تدوین و ترتیب آن‌ها هیچ دخالت دیگری در متن نداشته باشد، گردآوری نامیده خواهد شد.

نکته:

۱. بدیهی است در این گونه آثار نیز لازم است تمام ضوابط مربوط به ارجاع‌دهی درون‌متنی و فهرست منابع، رعایت شود.

۲. در صورتی که در پدید آوردن اثر از بخشی یا فصلی از یک کتاب استفاده شده، کسب اجازه نویسنده‌ی کتاب ضروری است.

۳. امتیاز: بسته به کیفیت اثر تا سقف ۵ امتیاز برای آن در نظر گرفته می‌شود.

گروه دوم: ترجمه

الف. ترجمه

ترجمه برگردانی دقیق و بی‌کم و کاست از متن کامل یک کتاب از زبانی دیگر به زبان فارسی معیار است؛ به‌گونه‌ای که به جز اختیارات رایج در فن ترجمه، هیچ تصرف دیگری در متن صورت نگرفته باشد.

نکته:

۱. پسندیده‌تر است که اثر ارائه‌شده برای نخستین بار به فارسی ترجمه شده باشد؛ در غیر این صورت، لازم است مترجم ضمن ارائه‌ی اطلاعات کتاب‌شناسی ترجمه یا ترجمه‌های پیشین، ضرورت ترجمه‌ی دوباره‌ی اثر و برتری‌های ترجمه‌ی حاضر را نسبت به ترجمه‌های پیشین، بیان کند.

۲. ضروری است که مترجم مدرکی دال بر آگاهی نویسنده یا ناشر از ترجمه‌ی اثر ارائه نماید.

۳. ضروری است مترجم یک نسخه یا کپی یک نسخه از اثر اصلی را با مشخصات کامل شامل: عنوان اصلی، نام نویسنده، نام انتشاراتی، سال نشر، محل نشر و سایر اطلاعات ضروری مندرج در شناسنامه‌ی اثر، به همراه متن ترجمه شده ارائه نماید.

امتیاز: بنا به کیفیت ترجمه و ضرورت آن و نیز حجم کتاب تا سقف ۳ امتیاز برای آن در نظر گرفته

می‌شود.

ب. ترجمه و تحقیق

ترجمه‌هایی که از کتابی خاص صورت بگیرد اما مترجم بنا به ضرورت، نکته‌های توضیحی یا نظریه‌ها و تحلیل‌های شخصی خود را خارج از متن کتاب به‌صورت پانویس یا یادداشت‌های آخر متن (حواشی و تعلیقات) اضافه نماید.

امتیاز: بنا به کیفیت ترجمه و ضرورت آن و نیز حجم کتاب، به شرط آن که حداقل ده درصد از متن ترجمه حاصل تحقیق مترجم باشد، تا سقف ۱۰ امتیاز برای اثر در نظر گرفته می‌شود.

نکته:

۱. لازم است تمام نکته‌هایی که در مورد ترجمه بیان شد، در مورد ترجمه و تحقیق نیز اجرا شود.

گروه سوم: تصحیح انتقادی

تصحیح انتقادی حاصل مقابله‌ی حداقل دو نسخه‌ی خطی از یک متن کهن پارسی است که به خط و نگارش امروزی و در صورت نیاز با فصل‌بندی و عنوان‌بندی جدید فراهم آمده باشد. هدف اصلی از تصحیح متن، فراهم‌آوردن صورتی ویراسته از آثار ارجمند خطی به صورت چاپی است، به گونه‌ای که پژوهندگانی که به نسخه‌ی خطی دسترسی ندارند، یا از دانش و تخصص کافی برای استفاده‌ی مستقیم از متن خطی برخوردار نیستند، از آن بهره‌مند شوند. در تصحیح آثار کهن، افزون بر مهارت خواندن نسخه‌های خطی و مهارت در نسخه‌شناسی و آشنایی با تاریخ ادبیات، توانایی ویرایش و پردازش متن به صورت قابل فهم برای همگان نیز ضروری است.

نکته:

۱. آثار تک نسخه به شرطی در زمره‌ی تصحیح قرار می‌گیرند که مصحح بخش‌های نامفهوم را به صورت قیاسی تصحیح کند و در هر موردی که بنا به نظر مصحح تغییر یا تصحیحی صورت گرفته، توضیحی انتقادی و مبتنی بر پژوهش به صورت پاورقی ارائه شود.
۲. ضروری است که مصحح در مقدمه درباره‌ی هر یک از نسخه‌ها و ویژگی‌های آن‌ها توضیح دهد و نسخه‌ی اساس را معرفی نماید.
۳. مصحح باید تا آن‌جا که ممکن است از نسخه‌های اصلی [خطی] استفاده نماید و در صورت استفاده از نسخه‌ی چاپی (قدیم، چاپ سنگی و...) ضروری است که صحت و اعتبار نسخه چاپی را اثبات نماید.
۴. ضروری است که نسخه بدل‌های مربوط به موارد تصحیحی در ذیل هر صفحه آورده شود و در صورتی که مصحح در مواردی از نسخی اساس عدول کرده و نسخه‌بدل را در متن آورده است، دلایلی برای این برتری بیان نماید.
۵. بهتر است در مقدمه درباره‌ی اهمیت اثر، تاریخ کتابت، ویژگی‌های سبکی، زبانی و محتوایی آن و نیز درباره‌ی نویسنده مطالبی نگاشته شود یا به عبارت دیگر اثر و نویسنده‌ی آن به طور جامع معرفی گردد.
۶. بهتر است در انتهای کتاب، نمایه‌های لازم برای راهنمایی خواننده درج گردد.

امتیاز: بسته به تعداد نسخه‌های مقابله شده و دقت تصحیح و کیفیت متن تصحیح شده و نیز

توضیحات و حاشیه‌های لازم، تا سقف ۱۰ امتیاز برای اثر در نظر گرفته می‌شود.